ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **nezl. A. S.,** zast. Mgr. Pavlem Maršálkem, advokátem se sídlem Vrchlického 802/46, Liberec, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 1. 2023, č. j. MV-212704-5/SO-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 20. 4. 2023, č. j. 59 A 10/2023-45,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobkyni **se vrací** soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve výši **1 000** Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu **do 30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Pavla Maršálka, advokáta se sídlem Vrchlického 802/46, Liberec.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím uvedeným v záhlaví zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila usnesení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 27. 10. 2022, č. j. OAM-32263-6/DP-2022. Tímto usnesením správní orgán I. stupně zastavil řízení o žalobčině žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny podle § 169r odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jelikož žalobkyně nebyla k podání dané žádosti oprávněna.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočce v Liberci (dále jen „krajský soud“), který řízení o ní pro nezaplacení soudního poplatku zastavil usnesením uvedeným v záhlaví. Žalobkyně totiž s podáním žaloby nezaplatila soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, takže ji krajský soud usnesením ze dne 7. 3. 2023, č. j. 59 A 10/2023-17, vyzval k jeho zaplacení a zároveň ji poučil, že v případě nezaplacení bude řízení o žalobě zastaveno. Žalobkyni bylo doručováno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na jí uvedenou adresu, jež je též evidována jako adresa místa pobytu v informačním systému cizinců. Jelikož nebyla zastižena, byla jí dne 14. 3. 2023 ponechána výzva k vyzvednutí doručované písemnosti. Danou písemnost si žalobkyně nevyzvedla, proto ji krajský soud považoval za doručenou dne 24. 3. 2023 dle § 49 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Poslední den patnáctidenní lhůty k zaplacení soudního poplatku připadl dle § 40 odst. 1 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), na pondělí 10. 4. 2023, nicméně žalobkyně ve stanovené lhůtě soudní poplatek nezaplatila.

II. Obsah kasační stížnosti žalobkyně a vyjádření žalované

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla usnesení krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s.

[4] Napadené usnesení nepřiměřeně dopadá do života stěžovatelky, která bude muset opustit území České republiky, kde žijí její rodiče, a podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu prostřednictvím zastupitelského úřadu. Stěžovatelka následně shrnuje, v čem spatřuje nezákonnost rozhodnutí žalované.

[5] Krajský soud nesprávně posoudil splnění zákonných podmínek pro doručení výzvy k zaplacení soudního poplatku fikcí. Stěžovatelce totiž nebylo správně doručováno. Jako přílohy ke kasační stížnosti přikládá vyfocenou domovní schránku a zvonek se jménem svého otce, jehož prostřednictvím jí mělo být doručováno. Dále přikládá obálku od rozhodnutí správního orgánu I. stupně a soudní obálku od napadeného usnesení, kterými bylo doručováno před a po doručování usnesení s výzvou k zaplacení soudního poplatku. Je nepravděpodobné, že by v měsíci březnu a začátkem dubna neměl stěžovatelčin otec v místě bydliště označenou domovní schránku a zvonek, když ji měl označenou v listopadu 2022 při doručování prvostupňového rozhodnutí a následně při doručování napadeného usnesení. Jediné možné vysvětlení je pochybení poštovní doručovatelky, které nelze stěžovatelce klást k tíži. Jakmile se stěžovatelčin otec dozvěděl o nezaplacení soudního poplatku, tak jej zaplatil. Dnem skutečného seznámení stěžovatelky s výzvou k zaplacení soudního poplatku byl až den, kdy její otec nahlédl do soudního spisu po doručení usnesení o zastavení řízení. Podmínky fikce dle § 49 odst. 4 o. s. ř. tedy nebyly v daném případě naplněny. Postupem krajského soudu došlo k porušení stěžovatelčina práva na přístup k soudu.

[6] Stěžovatelka ke kasační stížnosti připojila návrh na přiznání odkladného účinku.

[7] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhla její zamítnutí. Plně odkázala na napadené usnesení a setrvala na svých právních názorech uvedených v napadeném rozhodnutí.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Dle konstantní judikatury NSS lze proti usnesení o odmítnutí návrhu či o zastavení řízení podat kasační stížnost pouze z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (srov. např rozsudek ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud se tedy zabýval pouze těmi námitkami, jež jsou podřaditelné pod tento důvod. Stěžovatelka namítá, že krajský soud nesprávně rozhodl o zastavení řízení, jelikož v jejím případě nemohl uplatnit fikci doručení usnesení s výzvou k zaplacení soudního poplatku.

[11] NSS na úvod připomíná, že s. ř. s. neupravuje komplexně problematiku doručování účastníkům soudního řízení, nicméně § 64 s. ř. s. ukládá subsidiární přiměřené užití příslušných ustanovení o. s. ř.

[12] Dle § 49 odst. 2 první věty o. s. ř. platí, že pokud doručující orgán nezastihl adresáta písemnosti, *písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl.*

[13] Dle § 49 odst. 4 o. s. ř. platí následující: *Nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílajícímu soudu a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce soudu.*

[14] Dle ustálené judikatury je právní fikce doručení uplynutím stanovené doby i vůči tomu, kdo písemnost fakticky nepřevzal, případně se o jejím doručování ani nedozvěděl, výjimečným nástrojem, který lze použít jen při splnění podmínek stanovených zákonem (srov. např. rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2020, č. j. 6 As 250/2019-48).

[15] Ze spisu krajského soudu vyplývá, že stěžovatelčinu otci jako zákonnému zástupci nezletilé bylo dne 14. 3. 2023 obálkou č. I. (pro doručování do vlastních rukou adresáta) doručováno usnesení č. j. 59 A 10/2023-17 s výzvou k zaplacení soudního poplatku za podání žaloby ve lhůtě patnácti dnů od doručení tohoto usnesení. Jelikož nebyl zastižen, byla zásilka uložena na poště po dobu deseti dnů v souladu s § 49 odst. 2 a 4 o. s. ř. Poslední den této lhůty připadl na pátek 24. 3. 2023, přičemž si stěžovatelčin otec zásilku nevyzvedl, ačkoliv mu byla v místě bydliště zanechána výzva (jak vyplývá z obálky na č. l. 28 spisu krajského soudu). Od tohoto dne počala běžet patnáctidenní lhůta k zaplacení soudního poplatku. Daná písemnost byla následně v souladu s poslední větou § 49 odst. 4 o. s. ř. vrácena krajskému soudu.

[16] Z právě uvedeného vyplývá, že posledním dnem lhůty pro zaplacení soudního poplatku bylo dle § 40 odst. 1 a 3 s. ř. s. úterý 11. 4. 2023, jelikož předchozí den byl státní svátek (Velikonoční pondělí). Krajský soud sice v napadeném usnesení nepřesně uvedl, že posledním dnem lhůty bylo právě pondělí 10. 4. 2023, toto pochybení však nemělo vliv na

rozhodnutí o zastavení řízení, jelikož stěžovatelčin otec ani v poslední den lhůty soudní poplatek nezaplatil. Dle záznamu o složení na č. l. 49 spisu krajského soudu jej zaplatil až dne 2. 5. 2023, k čemuž je třeba připomenout, že dle § 9 odst. 1 poslední věty zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích"), se k zaplacení soudního poplatku po marném uplynutí lhůty nepřihlíží.

[17] Stěžovatelka namítá, že jí bylo nesprávně doručováno, jelikož poštovní doručovatelka zřejmě přehlédla, že v místě bydliště má její otec domovní schránku a zvonek. Tento závěr dokládá třemi skutečnostmi: 1) fotkou domovní schránky a zvonku se jménem svého otce (č. l. 9 spisu NSS), 2) doručenkou prvostupňového rozhodnutí a 3) doručenkou od krajského soudu (obě na č. l. 10 spisu NSS).

[18] Ohledně fotografie domovní schránky a zvonku musí NSS konstatovat, že z těchto fotografií není zřejmé, kdy byly pořízeny. Nelze proto na jejich základě cokoli dokazovat či dospět k závěru, že se domovní schránka otce stěžovatelky v místě bydliště nacházela v době, kdy bylo doručováno usnesení s výzvou k zaplacení soudního poplatku. Co se týče doručenky krajského soudu, NSS nepřehlédl, že nyní napadené usnesení bylo jedinou písemností, jež se otci stěžovatelky podařilo během řízení před krajským soudem fyzicky doručit, neboť bylo dne 25. 4. 2023 uloženo k vyzvednutí a stěžovatelčin otec si jej v ten stejný den osobně vyzvedl (viz doručenka na č. l. 45 spisu krajského soudu). Skutečnost, že si danou písemnost převzal, však nijak nevyvrací závěr, že mu nebylo možné zanechat písemnost v domovní schránce. I v případě usnesení č. j. 59 A 10/2023-17 totiž byla zanechána výzva k vyzvednutí zásilky, což stěžovatelka nijak nerozporuje. Stěžovatelčin otec tak měl možnost si usnesení č. j. 59 A 10/2023-17, vyzývající jej k zaplacení soudního poplatku, vyzvednout na poště, stejně jako to učinil u nyní přezkoumávaného usnesení o následném zastavení řízení.

[19] NSS též nepřehlédl, že stěžovatelčinu otci byla neúspěšně doručována výzva k vyjádření souhlasu s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (doručenka na č. l. 40 spisu krajského soudu) a usnesení ze dne 23. 3. 2023, č. j. 59 A 10/2023-24, o přiznání odkladného účinku žaloby (doručenka na č. l. 42 spisu krajského soudu), které nebyly doručeny ze shodného důvodu jako usnesení č. j. 59 A 10/2023-17. Nic ve spise krajského soudu proto neprokazuje tvrzení o existenci domovní schránky stěžovatelčina otce v místě bydliště.

[20] Z doručenky od usnesení o zastavení správního řízení ze dne 27. 10. 2022, která je součástí správního spisu, vyplývá pouze to, že daná písemnost byla připravena k vyzvednutí dne 3. 11. 2022 a téhož dne si ji stěžovatelčin otec převzal. Ani z této stěžovatelkou zmiňované doručenky proto nevyplývá, že by stěžovatelčin otec měl v místě bydliště poštovní schránku, do které by bylo možné písemnosti vložit po uplynutí lhůty dle § 49 odst. 4 o. s. ř. Daná skutečnost nevyplývá ani z doručenky od obálky s rozhodnutím o odvolání, jelikož i tuto písemnost si stěžovatelčin otec převzal osobně. Je navíc třeba zdůraznit, že existence poštovní schránky, o niž stěžovatelka svou argumentaci převážně opírá, a možnost vhození doručované zásilky do takové poštovní schránky po uplynutí desetidenní lhůty má sice vliv na možnost materiálního seznámení adresáta s obsahem doručované zásilky, ale nikoli na samotné splnění podmínek pro nastání fikce podle § 49 odst. 4 o. s. ř. Podle jeho první věty totiž platí, že při splnění těchto podmínek se považuje *písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl.*

[21] Krajský soud tedy správně napadeným usnesením řízení o žalobě zastavil, jelikož byly splněny podmínky pro uplatnění fikce doručení výzvy k zaplacení soudního poplatku dle § 49 odst. 4 o. s. ř. a v zákonné lhůtě, tedy do 11. 4. 2023, nebyl soudní poplatek zaplacen. V takovém postupu nelze shledat zásah do stěžovatelčiných ústavně garantovaných práv. Kasační stížnost je proto nedůvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Z výše uvedeného vyplývá, že napadené usnesení krajského soudu není nezákonné z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto NSS kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[23] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci plný úspěch, avšak jí žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto jí je soud nepřiznává.

[24] NSS rozhodl ve věci samé bez zbytečného odkladu poté, co provedl všechny nezbytné procesní úkony a obstaral si podklady nutné pro rozhodnutí (na základě formuláře s majetkovými a osobními poměry rozhodl o neosvobození stěžovatelky od soudních poplatků a následně vybral soudní poplatek za kasační stížnost a za návrh na přiznání odkladného účinku). Z tohoto důvodu nerozhodoval již samostatně o návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Výrokem III. proto rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč za tento návrh stěžovatelce. Tato částka jí bude vyplacena z účtu NSS k rukám zástupce Mgr. Pavla Maršálka, advokáta se sídlem Vrchlického 802/46, Liberec, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku podle § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. července 2023

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu